

Black Lives Matter is de nieuwste totalitaire beweging

Posted on 24 oktober 2020 by Theodore Dalrymple

In 1977 publiceerde de Franse essayist Jean-François Revel een boek met de titel *De totalitaire verleiding*. Daarin veroordeelde hij het zwak dat de westerse intelligentsia voor stalinistische dictaturen had, een zwak dat oneerlijk, aanstellerig, stupide en kwaadaardig tegelijk was.

Je zou hebben gedacht – en ik deed dat zeker – dat met de ondergang van de Sovjet-Unie de totalitaire verleiding voor eens en altijd was uitgebannen. Maar dit was natuurlijk erg oppervlakkig gedacht.

In plaats van te verdwijnen, balkaniseerde de verleiding. Totalitarisme is bijna even onontkoombaar gebleken als elke menselijke aangelegenheid die absurd, intellectueel onbenullig en in de praktijk catastrofaal is. Die kenmerken waren niet voldoende om het minder aantrekkelijk te maken – in elk geval niet voor hen die een volledige oplossing wensen voor alle kleine problemen van het leven zoals hoe en waarvoor je moet leven. Een theoretische oplossing is duizend rampen in de echte wereld waard.

Het totalitarisme is iets voor opgeleiden

Natuurlijk is een zeker opleidingsniveau vereist om de verleidingen van het totalitarisme te ervaren: ze doen zich niet voor bij ongeletterden, alleen bij de intelligentsia. Met de uitbreiding van het hoger onderwijs, althans met het toegenomen bezoek aan de instellingen van hoger onderwijs, is die intelligentsia bijna exponentieel in omvang toegenomen.

Achteraf gezien is het niet verwonderlijk dat het totalitarisme zou voortgaan zijn sirenenlied te zingen in voorheen liberale samenlevingen, vooral wanneer de jongeren, altijd bekoord door radicale ideeën, reële maar moeilijk oplosbare problemen ervaren die schijnbaar erger zijn dan die van de vorige generatie.

We moeten natuurlijk niet overdrijven. We leven nog niet onder een Sovjet-achtige tirannie waarin je in elk universitair werkstuk over welk esoterisch onderwerp dan ook verplicht was Lenin te citeren. Het is nog steeds mogelijk, ofschoon helemaal niet gemakkelijk, om in onze samenleving buiten het universiteitssysteem als geleerde te leven.

Jonge academici zijn bang zich uit te spreken

Maar je hebt er niet de tirannie van een complete politiestaat voor nodig om een hoge mate van intellectuele conformiteit te bereiken, zoals we nu op ons gemak kunnen waarnemen. Ik ken jonge universitair opgeleide academici in verschillende landen. Zij vertellen mij dat ze bang zijn te zeggen wat ze denken, niet omdat ze hoeven vrezen voor hun leven, maar omdat ze vrezen voor hun carrière. Dat is niet hetzelfde, of even erg, als vrezen voor je leven, maar het staat toch erg ver af van het Milliaanse ideaal van vrijheid van meningsuiting.

Wat nog veel erger is, ze moeten niet alleen hun mond houden en niet zeggen wat ze denken, hoe erg dit ook al moet zijn voor wie heeft gekozen voor het leven van de geest; nee, ze moeten dingen positief onderschrijven die ze slecht of onjuist vinden. En dat is een kenmerk van totalitarisme. Ze moeten leerstellingen onderschrijven die ze absurd vinden, bijvoorbeeld door in sollicitaties aan te geven hoe ze de zogenaamde diversiteit zullen gaan bevorderen. Door het vertellen van onwaarheden tot een voorwaarde voor werk te maken, wordt eerlijkheid bij voorbaat vernietigd. En wie het ontbreekt aan eerlijkheid is gemakkelijker te

controleren.

Sociale bewegingen eisen loyaliteit

In toenemende mate staan sociale bewegingen geen enkele neutraliteit toe met betrekking tot de zaak die zij promoten. Niet-steunen verschilt niet van vijandschap en afwijken is slecht: als je geen deel uitmaakt van de oplossing, ben je deel van het probleem. Als je zou betogen dat je belangstelling elders ligt, bij de taxonomie van sprinkhanen bijvoorbeeld of bij de biochemie van de eenhoorn of de bibliografie van Alexander Pope, zou dat vergeefs zijn: er is één onderwerp dat alle andere in belang overtreft en daarover is slechts één mening toelaatbaar. Je moet een loyaliteitsproef doorstaan.

De meest recente van die bewegingen is natuurlijk *Black Lives Matter*, en haar succes in het intimideren van een zo groot deel van de intelligentsia is in zekere zin bewonderenswaardig, een toonbeeld van politieke organisatie voor de toekomst, maar wel een dat zeer gevreesd moet worden. Door te beweren dat stilzwijgen geweld is, heeft ze het zich wanhopig de handen wringen (om haar banvloek te vermijden) tot het merkteken van de deugd, en bijna tot de deugd zelf gemaakt.

Het heeft het doel van Martin Luther King met succes omgekeerd, zodat iemands huidskleur opnieuw belangrijker is dan zijn karakter, en ze heeft de stalinistisch-maoïstische notie respectabel gemaakt dat mensen bevorderd en beloond moeten worden volgens hun sociale (in dit geval raciale) herkomst. En iedereen die het daar niet mee eens is, is een Vijand van het Volk, waarbij het woord 'Volk' hier in een streng technische betekenis wordt gebruikt, ter aanduiding van de scheidsrechters die de beloningen toewijzen.

Totalitarisme biedt carrièreperspectief

De overduidelijke onverenigbaarheid van dit alles met vrijheid moet ons niet blind maken voor de populariteit ervan bij het nu zeer grote aantal mensen die zijn onderwezen, of getraind, in de verschillende takken van de rancunestudies. Totalitarisme biedt carrièreperspectieven aan diegenen die de aanleg en de capaciteiten hebben voor apparatsjik, terwijl het tegelijk appelleert aan het ressentiment van tenminste een deel van de bevolking en het plezier dat dat heeft in de vernedering van degenen die een fortuinlijker positie plachten te hebben dan zijzelf.

Al vele jaren lang is macht in plaats van vrijheid het richtsnoer van het onderwijs in politieke filosofie aan de universiteiten, waarbij vrijheid wordt beschouwd als niet meer dan een sluier of rookgordijn voor de ongelijke verdeling van macht. De enige vraag die het waard is gesteld te worden is Lenins *Who, Whom?*, in andere woorden: wie doet wat tegen wie. Al het andere is slechts persiflage. En zo zijn de voorwaarden geschapen voor een sociaal conflict dat alleen beslecht kan worden door een klasse van almachtige filosoof-koningen.

Dit artikel verscheen onder de titel The Temptations of Power in Law & Liberty, 3 september 2020.

Vertaling Chris Rutenfrans